

ปัจจัยทำนaylorรับประทานยออย่างสม่าเสมอต่อเนือง
ในผู้ปวยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ

วิภากรณ วังวรตระกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยทำนายการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ
 FACTORS PREDICTING TO MEDICATION ADHERENCE AMONG PATIENTS WITH
 ESSENTIAL HYPERTENSION

วิทยากรณ์ วัจวรรตระกูล 5337361 NSCN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นันทวัน สุวรรณรูป, Ph.D. (NURSING)

กนกพร หมู่พยัคฆ์, วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

บทคัดย่อ

โรคความดันโลหิตสูงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญเพราะมีความชุกสูงและเกิดโรคแทรกซ้อนที่เป็นอันตราย การรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะสามารถควบคุมระดับความดันโลหิตได้และชะลอการดำเนินของโรค การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยการรับรู้สมรรถนะแห่งตน การรับรู้อุปสรรคในการรับประทานยา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับประทานยาและการสื่อสารระหว่างผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์ต่อการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ จำนวน 128 ราย ที่มารับบริการที่หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิในกรุงเทพฯ และโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า การรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 61 การรับรู้สมรรถนะตนเอง การรับรู้อุปสรรคในการรับประทานยา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับประทานยา และการสื่อสารระหว่างผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 63.30, 66.40, 69.50 และ 69.50 ตามลำดับ และสามารถร่วมกันทำนายการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องของตัวอย่าง ได้ร้อยละ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .210$, $p < .01$) โดยพบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนสามารถทำนายได้มากที่สุด ($\beta = .352$, $p < .01$) รองลงมาคือ การรับรู้อุปสรรคในการรับประทานยา ($\beta = -.202$, $p < .05$)

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าพยาบาลควรให้ความสนใจในการเพิ่มศักยภาพผู้ป่วยและสื่อสารทำความเข้าใจในการจัดการปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการรับประทานยา

คำสำคัญ: การรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง / โรคความดันโลหิตสูง / สมรรถนะแห่งตน / การรับรู้อุปสรรค / การสื่อสารระหว่างผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์

FACTORS PREDICTING TO MEDICATION ADHERENCE AMONG PATIENTS WITH ESSENTIAL HYPERTENSION

WIPAPORN WANGWORATRAKUL 5337361 NSCN/M

M.N.S. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NANTAWON SUWONNAROOP, Ph.D. (NURSING), KANOKPORN MOOPAYAK, M.S. (PUBLIC HEALTH)

ABSTRACT

Essential hypertension is a major public health problem because of its high prevalence rate and severity of its complications. Medication adherence enables patients to control their blood pressure levels and prolong the prognosis. The present study aimed at investigating perceived self-efficacy, perceived barriers to medication adherence, reception of information about medication adherence, and patient-provider communication in predicting medication adherence among patients with essential hypertension. The study sample consisted of 128 patients with essential hypertension who sought treatment at primary care units in Bangkok and community hospitals in Nonthaburi province. Data were collected by using an interview format. Descriptive statistics, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression analysis were used for data analysis.

The study findings revealed that medication adherence among patents with essential hypertension was at a low level (at 61%). Perceived self-efficacy, perceived barriers to medication adherence, reception of information about medication adherence, and patient-provider communication were at a moderate level (63.30%, 66.40%, 69.50%, and 69.50%, respectively), and they predicted medication adherence in essential hypertensive patients by 21% with a statistical significance ($R^2 = .210$, $p < .01$). It was found that perceived self-efficacy was the best predictor ($\beta = .352$, $p < .01$), followed by perceived barriers to medication adherence ($\beta = -.202$, $p < .05$).

Based on the study findings, it is recommended that nurses should be aware of the significance of increasing patients' potential and communicating with them to manage problems that obstruct their medication adherence.

**KEY WORDS : MEDICATION ADHERENCE/ HYPERTENSION/
SELF-EFFICACY/ PERCEIVED BARRIER TO ACTION /
PATIENT-PROVIDER COMMUNICATION**

106 pages

Copyright by Mahidol University